

BIBΛIO

ΚΡΙΤΙΚΗ: Ελένη Γκίκα

Χάρης Τσιόλκας.
 Θα μπορούσε να λέγονται και τα απώλετα». Κάθε Κυριακή θα παρουσιάζουμε τα μικτά σέλερ της εβδομάδας, σύμφωνα με τα στοιχεία που μας δίνει κι ένα διαφορετικό βιβλιοκρίσι. Σήμερα ο «τινάξ» της Σταθίου.

- ΕΛΛΗΝΙΚΑ**
- 1 ΤΑ ΣΑΚΙΑ ..... Ι. Καρυπίδης
  - 2 Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ..... Ν. Θέμελης
  - 3 ΛΗΞΙΠΡΟΣΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ ..... Π. Μάρκοβιτς
  - 4 ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ, ΘΑ ΣΤΡΩΞΕΙ ..... Α. Μανιά
  - 5 ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΕΙΝΑΙ ΖΟΡΙΚΟ ΠΟΛΥ ..... Μ. Δούκα
  - 6 ΠΟΥΛΑΜΕ ΤΗ ΣΩΗ, ΧΡΕΔΙΝΟΥΜΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ..... Α. Δημητρούκα
  - 7 ΕΡΩΤΑΣ ΥΠΟ ΑΙΡΕΣΗ ..... Ν. Παπαθωμάς
  - 8 ΣΜΠΙΤΑΕΤ ..... Γ. Κουράκης
  - 9 ΟΛΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΜΗΛΩΔΟΣ ..... Εμ. Φοινίκης
  - 10 ΔΕΣΤΙΝΙΣ ΠΙΣΑΓΙΑ ..... Γ. Σανθούλης

- ΞΕΝΑ**
- 1 Ο ΙΑΩΠΤΙΚΟΣ ΘΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΣΟΥΕΛ ΣΙΜ ..... Τζ. Κάου
  - 2 ΚΑΙΝ ..... Ζ. Σαμαρβήγου
  - 3 ΤΟ ΝΗΣΙ ..... Β. Χιόλοφ
  - 4 ΠΑΡΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ ΔΥΤΙΚΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ..... Χ. Μουρακάμ
  - 6 ΝΑ ΣΟΥ ΠΩ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ..... Χ. Μπουκιά
  - 7 ΤΟ ΧΑΣΤΟΥΚΙ ..... Χ. Τσιόλκας
  - 8 ΚΕΜΕΤ ΑΠΟ ΤΑ ΧΕΡΑΝ ΣΤΗΝ ΚΑΡΑΙΑ ..... Ν. Ρ. Γκιουιντεν
  - 9 ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ ..... Ι. Ράικιν
  - 10 ΣΚΕΤΗ ΑΝΑΡΧΙΑ ..... Γ. Άλεν

ΜΑΡΩ ΔΟΥΚΑ

Οι ανώνυμοι και μη ελεπθέντες της Ιστορίας

«**Π**ΗΓΑΙΝΑ με τη φράση: η ζωή είναι φάρσα. Υπήρχαν όμως και φορές που με συνέπαιρνε η διάθεσή μου να είμαι χρίσιμη. Σε ποιους χρίσιμη και πώς; Αυτό δεν το 'ξερα. Κι ούτε, βέβαια, τολμούσα τότε να πω ότι θα 'θελα να είμαι χρίσιμη στην κοινωνία.

Και πώς μπορεί κανείς να είναι χρίσιμος; Με το να είναι ο εαυτού-λήϊς του; Αυτό; Στραπές μακαπικών εαυτούλιδων που πάνε κι έρχονται και συνωστίζονται με τη φιλοδοξία να είναι χρίσιμοι στην κοινωνία;»

Με αφηγήτρια τη Βιργίνια, κόρη της Ελεονώρας που γνωρίσαμε απ' τους «Αθώους και φταίκτες», και τον υπέργηρο και έκοντάς τα ελαφρώς χαμένα παππού, αλλά παιναχοπού παρόντα με τα ημερολόγητά του, η Μάρω Δούκα αναζητά απτή τη φορά το «ιστορικό δικίο» συνεχίζοντας αριστοτεχνικά το παικνίδι της ενοχής και της αβώσπτας όσον αφορά τα μελανά και ομικλώδη σημεία της ιστορίας.

Φοτίζοντας τη ζωή και τη συλλογιστική της φοιτήτριας που εγκαταλείπει προσωρινά τις σπουδές της για να αναζητήσει τις ρίζες της

και τον εαυτού της, η συγγραφέας συνθέτει ψιλοβελονιά τη γερμανική κατοχή στα Χανιά και την αιγιμαπική καθυστέρηση των στρατευμάτων κατοχής, έναν ολόκληρο χρόνο μετά την ήττα.

«Και παρές είχα και φίλους και γνωστούς, είχα όμως και τη δική μου τη ζωή, τη μουσική, την απαρβίαση. Τη μοναξιά μου δηλαδή την υπέρλαμπρη», οροθετεί το παρόν της η νεαρή Βιργίνια Παγώνη, γνωρίζοντας ήδη ότι τα πράγματα ποτέ δεν είναι άσπρο-μαύρο μονάχα: «Και ποτέ, το λέει η νονά μου, η φρίκη και η μαυρίλα δεν είναι μόνο φρίκη και μαυρίλα. Εκεί ανάμεσά τους, κότα που κακαρίζει, ακόμη και με την ανάμνησή της, η χαρά κρατάει το ίσο»...

Και χωρίς να γκρεμίζει εκεί όπου δεν έχει ακόμα χτίσει ψυχανεμίζεται: «Ορθία στο παράθυρο, μου φαινόταν ότι καθρεπίζονταν ακνά στα τζάμια τα πόστερ που δεν μου έλεγαν τίποτα πα. Κι όμως μου ήταν δύσκολο να τ' αποχωριστώ, εφόσον, μας και δεν είχα άλλα να κολλήσω, θα μ' ενοχλούσαν τα σημάδια τους στον τοίχο. Κι ήταν νορίς για μένα τότε να γνωρίζω ότι

Εκδ. «Πατάκι», σελ. 576, € 21.50.

έτσι ή αλλιώς με τα σημάδια μας προχωράμε. Οι αυτά κυρίως μας δίνουν εκείνο το κάτι που χρειαζόμαστε για να λέμε ότι ζήσαμε ή ότι ζούμε.

Το άλας

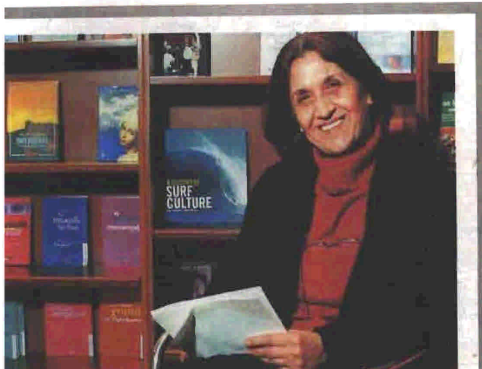
Εκείνο το κάτι που μπορεί να είναι κι ένα τίποτα. Και όμως σ' αυτό το τίποτα ίσως και να εναποθέτουμε τη ζωή μας. Βιβλία και βιβλία με λίστες αγωνιστών, με φωτογραφίες εκτελεσμένων. Τόσοι και τόσοι επονίτες, τόσο και τόσοι εφεδρελαστές και ελαστές και εαιμίτες, ονομαστικά. Ύστερα η φράση: και άλλοι ή και πολλοί άλλοι. Οι άγνωστοι. Κι αυτοί για μένα, οι μη ελεπθέντες, είναι το άλας. Να είσαι εκεί και να είσαι ανώνυμα. Χωρίς υπερσηροφημία και χωρίς φωτογραφία...

Με πρωτοπρόσωπη αφήγηση και τριτοπρόσωπες τις ημερολογι-

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«**Ο ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΛΙΝΤ & ΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ ΣΤΟ ΜΙΣΟΣΚΟΤΑΔΟ**» του Τζάιλις Μπράντρεθ. Μετάφραση: Μάρω Φιλίππου. Εκδ. «Κέδρος», σελ. 384, € 15.
 Ο Οσκαρ Ουάλιντ, ποιητής, μυθιστοριογράφος, θεατρικός συγγραφέας, στο Λονδίνο του 1889, βρίσκεται τυχαία μπροστά στο πτώμα ενός δεκαεξάχρονου αγοριού μέσα σ' ένα δωμάτιο υπό το φως των κεριών. Ακολουθώντας τη μέθοδο του Σέρλοκ Χόλμς, προσπαθεί να εξηγήσει το μυστήριο της δολοφονίας αλλά και των παράξενων θανάτων που ακολουθούν.

«**ΠΩΣ ΝΑ ΚΡΥΦΤΕΙΣ**» της Λιμάντας Μιχαλοπούλου. Εκδ. «Καστανιώτη», σελ. 368, € 9.90.
 Ο Στέφανος, τριανταπεντάρης δάσκαλος Ελληνικός, έχει μετατεθεί στο Βερολίνο με σκοπό να λύσει το αίτημα των παιδικών του χρόνων: την απαγωγή του από ένα ζευγάρι Γερμανών. Πολυφωνικό μυθιστόρημα για την αναζήτηση της αλήθειας και της ταυτότητας της πατρίδας που είναι η γλώσσα και τα αγαπημένα πρόσωπα. Περιπέτεια που διαδραματίζεται από τον Κορνθιακό έως το Βερολίνο και την Ταγγέρη.

Η Μάρω Δούκα αναζητά στο νέο της μυθιστόρημα το «ιστορικό δίκαιο» συνεχίζοντας τα παιχνίδια της ενόχης και της αθωότητας.

ακές σημειώσεις, η Μάρω Δούκα επιφυλάσσει έναν συγγραφικό άθλο στις 576 σελίδες του πυκνογραμμένου βιβλίου: να διασώσει όσο πιο δίκαια και κρυστάλλινα γίνεται ανθρώπους και γεγονότα, βήμα το βήμα και ώρα με την ώρα εκείνα τα σκοτεινά αμφισβητούμενα χρόνια.

Ελεώντας με το να τους κατονομάσει και εκείνους τους «εξαασμένους» και τους «ανώνυμους», τους ιστορικά «μη ελεηθέντες».

Τα βασικά ερωτηματικά: «πώς και γιατί οι Γερμανοί «αποκλείστηκαν στα Χανιά ως τον Ιούνιο του 1945 και πώς και με ποιους όρους γράφεται η ιστορία, αντιμετωπίζονται με κρυστάλλινη ειλικρίνεια, δικαιοσύνη και σοβαρότητα, και ζητούν απαντήσεις μέσα από τα μάτια μιας φοιτήτριας που επείγεται για να ζήσει και να επιζήσει, επιπέλους, να καταλάβει.

Με αριστουργηματικό πρόλογο όπου μέσα από μια ταινία εντελώς «ολόισια» η Δούκα σκιαγραφεί όλο το δράμα του Εμφυλίου και των Καζαντζακικών «αδελφοφάδων».

Την αναζήτηση της αλήθειας και το έλλος που είναι ό,τι μας απέμεινε, την αγωνία και τη μοναξιά και την ανασφάλεια των νέων και της εποχής μας.

Η μισαλλοδοξία, η παραχάραξη, οι ιδεοληψίες και οι αποσιωπήσεις, όλα επί τάπητος.

Με τον πιο ρεαλιστικά καθαρό αφηγηματικό τρόπο. Ο παππούς, ο πατέρας, η Ελεωνόρα και ο Πανάρις που γνωρίσαμε από τους «Αθώους και φταίχτες» συμπορεύονται με τον Βενιζέλο και με τον Γύπαρη, τον Μανιό, τον Βαγγέλη και τον Στέφανο, τους αφανείς ήρωες και νεκρούς μιας εποχής που θέλοντας και μη, κρίνουμε, βλέποντας εκ των υστέρων.

«ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΔΩΡΑΣ» της Κικής Δημητριάδου.

Εικονογράφηση: Βαγγελίης Παπαβασιλείου. Εκδ. «Α.Α. Λιβάνης», σελ. 62, € 11.

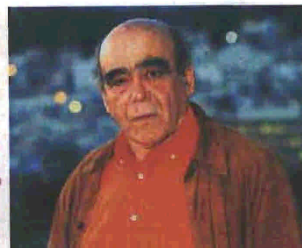
Μπορεί ένας χαμένος παππούς να ξαναγυρίσει στη γη σαν δροσιστική λίδα; Πώς καταφέρνουν τα αδέρφια ζώα να μιλούν με τα μάτια τους; Τι κάνει μια γιαγιά να είναι μάγισσα; Πώς δημιουργήθηκαν οι φτωχοί στον κόσμο; Η Δώρα, μια μικρή μαθήτρια νηπιαγωγείου, μέσα από τις σελίδες του ημερολογίου της, μας κάνει βόλτα στην καθημερινότητα του σχολείου της και της καρδιάς της.

■ **Η Μάρω Δούκα** γεννήθηκε το 1947 στα Χανιά. Από το 1966 ζει στην Αθήνα. Έχει τελειώσει το Ιστορικό και Αρχαιολογικό Τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

■ **Έχει τιμηθεί** με το Βραβείο «Νίκος Καζαντζακής» του Δήμου Ηρακλείου για το μυθιστόρημα «Η αρχαία σκουριά», με το Β' Κρατικό Βραβείο για το μυθιστόρημα «Η πλωτή πόλη» και με το Βραβείο Πεζογραφίας Κώστα Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών για το μυθιστόρημα «Αθώοι και φταίχτες». Για το ίδιο μυθιστόρημα τιμήθηκε επίσης με το Βραβείο Balkanika.

■ **Έγραψε:** «Η πηγάδα, κάτι άβηρωτο», «Τού 'να τα φτερά», «Καρτέ φρις», «Η αρχαία σκουριά», «Η πλωτή πόλη», «Οι λευκές ασέλεις», «Είς τον πάτο της εκόνας», «Ο πεζογράφος και το πηγάρι του», «Ένας σκουφός από πορφύρα», «Ουράνια μηχανική», «Αθώοι και φταίχτες», «Τα μαύρα λουστρίνια».

«Ο,ΤΙ ΤΡΕΧΕΙ

«Ο τελευταίος Βαρλάμης», το καινούργιο μυθιστόρημα του Θανάση Βαλτινός κυκλοφορεί από την «Εστία».

«Νέος» Βαλτινός

Γνωστός μας από τα βιβλία «Η κάθοδος των εννιά», «Συναξάρι Ανδρέα Κορδοπάτα», «Φτερά μπεκιάτσας», «Εθισμός στη νικότη», «Ορθοκωστά», «Θα βρείτε τα οστά μου υπό βροχή», «Μηλέ βαθύ σκεδόν μαύρο» και «Ανήθ της αβύσσου» μεταξύ άλλων, ο Θανάσης Βαλτινός από τις εκδόσεις «Εστία» κυκλοφορεί το καινούργιο του βιβλίο. «Ο τελευταίος Βαρλάμης» ο τίτλος του. Μικρό δείγμα γραφής: «Δύο πιστολιές, ακριβώς από πίσω του και αμέσως άλλες δύο θρυμματίζουν τη νύκτα. Ύστερα βήματα που απομακρύνονται τρέχοντας. Η Φιλίτσα ουρλιάζει δεικνώντας τον αποσβολωμένο Μισέλ «Αυτός με ξέρει». Τα βήματα επιστρέφουν.

Τις δύο και τις άλλες δύο πιστολιές ο Μισέλ δεν τις άκουσε. Η Φιλίτσα εξακολουθούσε να ουρλιάζει υπερηφάνη: «Αυτός με ξέρει». Ο Μισέλ κρατώντας με τα χέρια την ανοικτή κοιλιά του κατάφερε να συρθεί, σκεδόν πάνω από τον νεκρό Σαράντη, ως τον πλάτανο. Ακούμπισε στην τραχιά ρίζα του και λίγο πριν το κεφάλι του πέσει δίπλα ξερό, ήρθε η Βιργινία Βαρλάμη και τον φίλησε στο μέτωπο». Ατιμόσφαιρα, τα ανεξίτηλα ίχνη της ιστορίας, παλιά πάθη και λάθη.

«Το κουρδιστό πορτοκάλι»

Μέχρι τώρα το γνωρίζαμε από την κινηματογραφική του μεταφορά. Ο Στάνλεϊ Κιούμπρικ το 1986 άφησε ανεξίτηλα χνάρια με «Το κουρδιστό πορτοκάλι» του Αντονι Μπέρτζες. Πρόσφατα ως βιβλίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Αυτίλις» στα ελληνικά.

Στις σελίδες του, ο δεκαπεντάχρονος Άλεξ που απολαμβάνει τους βιασμούς, τα ναρκωτικά και την Ενάτη Συμφωνία του Μπετόβεν.

Σαν αρχηγός μιας συμμορίας εφήβων, περιπλανιέται στους δρόμους ενός δυστοπικού μέλλοντος αναζητώντας φορικές συγκινήσεις. Όταν ο Άλεξ αιχμαλωτίζεται και φυλακίζεται για την αποκλίνουσα συμπεριφορά του, το Κράτος αναλαμβάνει να τον αναμορφώσει, αλλά με ποιο κόστος; Μια άγρια σάφρα της διαστρέβλωσης του ατομικού και συλλογικού του.